VASKI-kirjastojen kokoelmalinjat

VASKI on kirjastojen yhteinen palvelujärjestelmä, jossa ovat mukana seuraavien kuntien kirjastot: Turku, Kaarina, Kustavi, Laitila, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Pyhäranta, Raisio, Rusko, Sauvo, Taivassalo, Uusikaupunki ja Vehmaa.

Vaski-kirjastojen tavoitteena on kirjastolain mukaisesti ”edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen”.

Vaski-kirjastojen palvelujen perustana on yhteiskäyttöinen, kattava, helposti löydettävä ja asiantuntevasti hoidettu Vaski-kokoelma, joka muodostuu yksittäisten kirjastojen kokoelmista. Vaski-kokoelma rakentuu yhteistyölle ja se laajentaa yksittäisten kirjastojen kokoelmia ja palveluja.

Kirjastot vastaavat yhdessä Vaski-kokoelman monipuolisuudesta ja laadusta. Vaski-kirjastot kehittävät kokoelmiaan käyttäjäkunnan tarpeiden ja alueen väestörakenteen mukaisesti. Kokoelmillaan Vaski-kirjastot nostavat esiin ajankohtaisia ja tärkeitä teemoja sekä osallistuvat julkiseen keskusteluun.

Kirjastojen yhteistyö ja tehokkaat kuljetukset edistävät aineistojen saatavuutta koko Vaski-alueella.

Jokainen Vaski-kirjasto uudistaa kokoelmiaan näiden linjausten mukaisesti ja kukin kunta vastaa omalta osaltaan kokoelman kartuttamisesta oikeudenmukaisessa suhteessa.

Moniarvoisuus, monipuolisuus, sananvapaus

Vaski-kirjastojen kokoelmat antavat virikkeitä ja mahdollisuuksia tietojen syventämiseen, oppimiseen, elämyksiin, oivalluksiin ja uusien sisältöjen luomiseen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen; kokoelmat ovat ajantasaisia, monipuolisia, uudistuvia ja ajallisesti syviä.

Kokoelmissa otetaan huomioon asukkaiden tarpeet ja esimerkiksi eri kulttuurien, kieliryhmien, ikäryhmien ja erityisryhmien tarpeet. Ihmisten kiinnostuksen kohteet, ajankohtaiset teemat, toimintaympäristön muutokset vaikuttavat kokoelman sisältöön. Alueellista ja paikallista kulttuuria nostetaan esiin unohtamatta kansallisesti ja kansainvälisesti kiinnostavia aineistoja.

Vaski-kirjastot kunnioittavat sanan- ja mielipiteenvapautta ja tuovat kokoelmissa esille erilaisia arvoja ja mielipiteitä. Lähtökohtana on avoimuus, moniarvoisuus ja toisten ihmisten kunnioittaminen.

Aineistoja eri tallennemuodoissa

Vaski-kokoelmaan hankitaan aineistoa kaikissa saatavilla olevissa tallennemuodoissa, vaikkakin painettu aineisto on edelleen kysytyintä ja muodostaa valtaosan kokoelmasta. Vaski-kirjastot seuraavat uusien tallennemuotojen kehittymistä, selvittävät niiden käyttömahdollisuuksia ja hankkivat niitä kokoelmiinsa mahdollisuuksien mukaan.

Hyväksytty Vaski-kirjastojen johtoryhmässä pvm

Vaski-kirjastojen yhteisessä sähköisessä kokoelmassa on tietokantoja, e-lehtipalveluja, e-kirjoja ja e-äänikirjoja, joita voi käyttää myös kirjaston ulkopuolelta. Vaski-kirjastojen tavoitteena on parantaa verkossa tarjolla olevien aineistojen löydettävyyttä.

Kokoelma elää ajassa

Vaski-kokoelman hoidossa ja kehittämisessä hyödynnetään Vaski-kirjastojen ammattilaisten eri alojen asiantuntemusta sekä uusia tilastollisia menetelmiä, joilla tarkennetaan kokoelmien ja käyttäjien kohtaamista.

Kirjastot hankkivat kokoelmiin uutta aineistoa valikoimalla tarjonnasta käyttäjäkuntansa tarpeiden ja kysynnän mukaan keskeiset aineistot. Kokoelmaa uudistetaan myös karsimalla siitä vähän kysyttyä, huonokuntoista ja sisällöltään vanhentunutta aineistoa.

Vaski-kokoelma on yksi kollektiivisen muistimme paikoista. Varsinaissuomalaisen ympäristön tärkeään muisti- ja kokemusperintöön liittyvät teokset varastoidaan ja varmistetaan näin Vaski-kokoelman syvyys ja monipuolisuus. Vaski-kirjastojen oma varasto täydentää valtakunnallisen varastokirjaston palvelua.

Hankintaehdotukset ja lahjoitukset

Asukkaat voivat vaikuttaa kokoelmiin tekemällä ehdotuksia sellaisesta aineistosta, jota ei löydy Vaski-kokoelmasta. Hankintaehdotusten toteuttamisessa ja lahjoitusten vastaanottamisessa noudatetaan samoja kokoelmalinjauksia kuin muussakin kokoelmien hoidossa.

Kokoelman eri aihealueet

Kokoelmillaan Vaski-kirjastot tarjoavat tiedon lisäksi mahdollisuuksia unelmointiin, iloon ja elämyksiin.

Omakielinen kaunokirjallisuus on kielellisen kehityksen edellytys ja tuki sekä olennainen tekijä kulttuurisen identiteetin muotoutumisessa. Kaunokirjallisuuskokoelma on pitkäjänteisesti koottu ja ajallisesti syvä. Vaski-kirjastot huolehtivat yhdessä myös vähälevikkisemmän aineiston saatavuudesta.

Taiteisiin liittyvä aineisto tarjoaa läpileikkauksia ja ikkunoita paikallisalueen, Suomen ja maailman taiteeseen, sen eri muotoihin ja suuntauksiin. Vaski-kokoelma tukee asiakkaiden omaehtoista taideharrastusta tarjoamalla aineistoa, joka liittyy eri taiteenlajeihin, eri alojen taidekasvatukseen ja omaan taiteen tekemiseen.

Tietokokoelmat jakavat luotettavaa informaatiota eri tieteenaloista ja niiden kehityksestä. Vaski-kokoelma luo edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnin ja elämänhallinnan parantamiseen ja vastaa arjen tiedontarpeisiin.

Lastenaineistot tukevat lasta perinteisen lukutaidon lisäksi medialukutaidon oppimisessa ja lukemaan innostamisessa. Ne tukevat lapsen kehitystä, antavat hänelle elämyksiä ja avartavat hänen maailmankuvaansa eri ikä- ja kehitysvaiheet huomioon ottaen.

Nuorten aineistot tukevat nuorten lukuharrastusta ja sen ylläpitämistä sekä rohkaisevat ja innostavat uuden löytämiseen. Nuorille tarjotaan tiedon lisäksi mahdollisuuksia unelmointiin, iloon ja elämyksiin. Vaski-kokoelma avaa nuorille erilaisia näkökulmia maailmaan.

Musiikkia ja musiikkiin liittyvää aineistoa tarjotaan asiakkaiden käyttöön monipuolisesti eri aineistolajeissa. Kattavia musiikkikokoelmia ylläpitävät kirjastot kehittävät uusia toiminta- ja palvelumuotoja samalla, kun perinteisiä kokoelmia uudistetaan.

Paikalliset erityispiirteet

Maakuntakokoelma ja kotiseutukokoelmat

Varsinais-Suomen maakuntakirjastona Turun kaupunginkirjasto ylläpitää maakuntakokoelmaa. Siinä on varsinaissuomalaisten kirjailijoiden, kuvittajien ja säveltäjien tuotantoa sekä Varsinais-Suomeen liittyvää tietokirjallisuutta.

Vaski-kirjastot huolehtivat omalta osaltaan, että kokoelmassa on Varsinais-Suomen alueen historiaan ja kulttuuriperintöön liittyvää merkittävää aineistoa. Nämä kokoelmat täydentävät maakuntakokoelmaa ja turvaavat osaltaan paikallisaineiston saatavuuden ja säilymisen tuleville sukupolville.

Kokoelma käytössä

Pääsääntöisesti aineistoa hankitaan lainattavaksi, ja kokoelmien käyttöä seurataan tilastojen avulla. Suuri kysyntä johtaa tarvittaessa täydennyskappaleiden hankintaan.

Uutuusaineiston löytämistä suoraan hyllystä helpotetaan ei-varattavilla Jokeri-kappaleilla. Vaski-kirjastot suosittelevat, vinkkaavat, nostavat sisältöjä esiin näyttelyissä ja tapahtumissa sekä verkkokirjastossa. Kokoelmien esillepanolla ja aineistonostoilla helpotetaan löytöjen tekemistä ja edesautetaan yllätyksellistä kirjastokokemusta

Pieni osa Vaski-kokoelmasta on tarkoitettu käytettäväksi vain kirjastossa. Näitä aineistoja ovat muun muassa uusimmat lehdet, hakuteokset, jotkin erityiskokoelmat ja jotkin sähköiset aineistot.

Rajoja aineiston hankinnalle asettavat esimerkiksi käytettävissä olevat resurssit, saatavuus tai puuttuvat tekijänoikeudet. Kaikkea tarjolla olevaa aineistoa ei hankita kirjastoon.

Vaski-kirjastojen kokoelmissa on yli kaksi miljoonaa erilaista tallennetta, ja kirjaston toimipisteissä käy yli kolme miljoonaa kävijää vuosittain. Vaski-kokoelmasta, yksittäisistä teoksista ja niiden sijainnista saa ajantasaista tietoa yhteisen Vaski-kirjastojärjestelmän kautta. Sen kautta koko Vaski-kokoelma on joustavasti alueen asukkaiden käytettävissä.